

A hazafiság és a nyomor a legjobb keverék a robbanásra

„Ha a szövetségesek Németországot inséges helyzetében szorongatni fogják, megsemmisítő robbanásra kerülhet sor“

Lloyd George az „E jedő Németország“-ról írott cikkében Franciaország és Amerika könyörtelen magatartásában látja a német ifjuság jobbratolódásának okát

David Lloyd George, a brit birodalom volt miniszterelnöke feltűnő cikket írt „Az erjedő Németország“ címen, amelyet teljes egészében itt ismertetünk:

Közép-Európa forrongó állapotban van. Németország, különösen az ifjú Németország lázad az a dolgok mai állása ellen és aligha akad próféta, aki megjövendölne, vajjon ebből az erjedésből demokrácia, vagy diktatura fog-e kisarjani. Hasonló harcok tombolnak Lengyelországban és itt ugy mutatkoznak a dolgok, hogy a diktatura mellett fognak dönteni.

A Hitler-mozgalom jelentősége

Az utolsó választások alkalmával Németországban tizenhárom és félmillió német a mai államrend felborulására szavazott. A német fasizmusnak a jelentéktelenségből rettegett veszedelmévé való ugrásszerű növekedése mindenestre szenzációs jelenség. Hitlerék mozgalmanak jelentősége akkor válik szembezőkövé, ha az ember olvassa programjukat, amely a következő pontokban foglalható össze: A bank- és tőzsdeurak vagyonának kisajátítása. Elkobzása a keleti zsidók és a hadigazdagok tőkéjének, a nagybankok államosítása, a versaillesi békeszerződés széjjeltépeése, általános hadkötelezettség.

Mindez különös össze-visszasága az agresszív nacionalizmusnak és fosztogatásnak. A tény, hogy hat és félmillió német e program mellé szegődött, éppoly kevés lehet elmeelőzni, mint azt a körülményt, hogy ugyanezen választások alkalmával négy és félmillió német a kommunistákra szavazott, akiknek programja a versaillesi szerződés tekintetében teljesen egyező, ami pedig a kisajátításokat illeti, még jóval messzebbre is megy.

Az európai szárazföld a német nacionalizmus ilyen méretekben való ujjáéledésétől alaposan megijedt. Egyedül Anglia nem veszítette el a fejét. Az európai országok közül Franciaország, Lengyelország, Belgium és Csehszlovákia nem csinál gondot Hitlerék kisajátításai ellen.

Araikat leszállítottuk!

Világszerte több mint 30.000 drb. forgalomban!

légfűtéses folytonégő kályha 10 kiló fával fűt 24 órán át

egy normál szobát. Nagyobb típusok 3-4 szobát lakást is egyenletesen fűtenek. Legtakarékosabb leghigiénikusabb fűtés. Árlapot díjtalanul küld

SZÁNTÓ DEZSO és FIA

redőny- és kályhagyára Oradea Kályháinkból állandó lerakat az összes vidéki városokban. Acéltömlőredőnyök. Esslingeni faredőnyök.

Lerakat:

BARZEL VASÚZLET, SALAMON & FELSNER Cluj, Széchenyi-tér

titási terveiből, komoly aggodalmaik inkább a békeszerződések elleni támadások miatt merültek fel. Főleg azért nyugtalanok, mert Németország ismét háborúra készülődik.

A hárommillió munkanélküli

Gazdasági zavarok nélkül Németországban a helyzet nem lenne olyan veszedelmes. Hárommillió német áll munka nélkül. Németország pénzügyi helyzete is aggályos. Az arany, amely ma éppoly egosta és hazaiatlán, mint mindig, menekülve hagyja el az országot. Brüning kormánya eddig még tartotta magát. Mi történik, ha mégis megbukik? Vajjon a weimari alkotmány épességben marad-e? Forradalmakat gazdasági okok szoktak kirobbantani. Ha Németországban jólét uralkodnék, akkor sem a hitlerizmus, sem a kommunizmus nem tudott volna olyan nagyszámú tábort összehozni. De a forradalmi pártok az igazságnak a látszatával hivatkozni tudnak arra, hogy hazájuk nyomorának oka az a kemény igazságtalanság, amellyel a versaillesi szerződést végrehajtották. A belpolitikai krízis így válik nemzetközi veszedelmévé.

A hazafiság és nyomor a robbanásra nagyon is alkalmas keverék. Ezt Európában már a francia forradalom idejében megtanulhatta. Akkor az explózió Európát békéjét több mint husz esztendőre tönkretette. Ha a szövetségesek és Amerika Németországot mai pillanatnyi inséges helyzetében nagyon is szorítaná, ismét sor kerülhet egy megsemmisítő robbanásra. Eppen ma időszerű, hogy Németországgal szemben megértéssel és elnézéssel viseltessenek a hatalmak.

Bátorság és bölcsesség

Briand elég bölcs ahhoz, hogy ezt belássa. Sok üggy azonban attól, vajjon elég erős lesz, hogy a francia politikát kezében tartsa. A nőszövetségek gení kuldöttségéhez intézett beszéde bizonyította, hogy mint államtitárius, rendelkezik annyi óvatossággal és olyan tág perspektívával, ami Európát meg fogja menteni. Azt mondták nekem, hogy Briandnak ez a beszéde a köztársasági elnöki méltóságába került. Meglehet, hogy ezzel a bátor beszéddel elvesztette annak a lehetőségét, hogy elnöke legyen a francia köztársaságnak, de bizonyos, hogy e vesztés helyébe halhatatlanságot nyert.

Kérdés, vajjon a népek vezetői rendelkeznek-e majd annyi bátorsággal és annyi bölcsességgel fölött, hogy revízió alá vegyék a nyomasztó nemzetközi háborus adósságokat? 1922-ben Anglia azt a javaslatot tette, hogy töröljék ezeket az adósságokat. Az angol kormány már késznek nyilatkozott az összes reparációs követelések elengedésére, ha Amerika és Franciaország követik ezt a példát. A javaslat szerint Németországnak az elpusztított vidékek újjáépítésére egy további korlátolt összeget kellene fizetnie. Ha ezt a javaslatot elfogadták volna, akkor Anglia sokkal nagyobb áldozatot hozott volna, mint bármely más ország. Az amerikai kormány és Poincaré az angol javaslatot egyöntetűen visszautasította. Vajjon mit nyertek vele? Amerika túl van hízva európai arannyal és rosszindulatu emésztési zavarokban szenved. Franciaország pedig a német ifjuság vad, dühös felháborodásának kísértetével látja szemben magát.

Oroszország a láthatáron

Meglehet, hogy ma még nem kell tartania ezektől a fegyvertelen ijáktól, de Oroszország már megjelent a láthatáron. A szovjetköztársaság kíméletlen energiával dolgozik gazdasági és katonai hatalmának felépítésén.

Oroszország szövetsége egyszer már megmentette Franciaországot a Németországtól való további megaláztatástól. Vajjon egy orosz-német szövetség nem tudná megmenteni Németországot? Ma

még semmiesetre. De Németország gazdasági felkészülődése körül Oroszország kedvére jár, Oroszország ezzel szemben katonai téren tudna hálás lenni. A két országnak közösen a gondjaik és közegek az ellenségeik. Németország nem bolsevista. De a francia köztársaság sem tartott sokat annakidején a cárizmustól. Franciaország ma elég erős, hogy idegen segítség nélkül kikényszerítse a versaillesi békeszerződés teljesítését, amelyet egyébként ő maga megszegett. Néhány év múlva azonban, ha a világ

A Do X. óriásrepülőgépet öt órási próbarepülést végzett a Bodeni tó mellett

Amerikába startol az óriásrepülőgép

Berlin, október 29. A Do X. óriásrepülőgép tegnap a Bodeni tó felett ötórás próbarepülést végzett. A gép a szeles időjárás ellenére 4-600 méter magasságban is csak kevésbé ingadozott.

A gépet óceáni utjára Christiansen kapitány fogja vezetni. Fedélzetén öt tiszt és hat szerelő lesz. A Do X. a Bodeni tó mellől Hollandián és Ang-

lián át repül Lisszabonba, ahol üzemanyagot vesz fel. Másnap indul a gép Amerika felé s az Azorokon végzi a második közbelső leszállást. Üzemanyagfelvétel után a gép folytatja útját s az Azorokon és a Bermudák között külön hajóról vesz fel üzemanyagot.

Amerikában érdeklődéssel várják az óriásrepülőgép érkezését.

Kelet-Galicia a jajkiáltás, kínzás és halálhörgés országa

Középkori kegyetlenséggel kirozzák a lakosságot a lengyel katonák

Lemberg, október 29. A keletgalíciai és az ukránai üldözések egyre nagyobb méreteket öltenek. A fogházak tömve vannak letartóztatottakkal és az a büntetőexpedíció, amely a keletgalíciai lakosságot ellen irányul, valószínűleg a középkort idézi vissza. A legkegyetlenebb kínzásokat kell végigcsinálnia az ártatlan lakosságnak és a büntetőexpedíció már eddig is igen sok emberáldozatot követelt. A hivatalos lengyel nyilatkozatok szerint Ukrajnában és Kelet-Galiciában a lakosság szabatást kezdett, a diákok megrongálták a gyárakat és a gazdaságokban felgyújtották a termést. A helyzet pedig valójában az, hogy a gyújtogatásokat maguk a lengyel föld birtokosok követték el, hogy a biztosítási összegeket megkapják és ezáltal szánják magukat, mert a terménynek leest az ára.

Tény az, hogy kommunisták és lengyel agentprovokátorok igyekeznek nyugtalanságot kelteni, hogy ezáltal megsemmisítsék a jól szervezett lengyel-ukrán gazdasági életet.

A büntetőexpedíciók kegyetlenségéről pedig az elmenekült lakosság borzalmas részleteket mond el. Lengyel ulánusok és vadászatonak vonulnak be a falvakba, már előre kezükben van a proskribáltak névsora, ezeket az embereket azután összegyűjtik és botbüntetéssel sújtják őket. Ötven, száz, kétszáz botütést is el kell szenvedniük ezeknek a szerencsétleneknek, akik közül sokan bele is halnak ebbe a kegyetlen büntetésbe, vagy pedig örök életükre nyomorékokká válnak. Aki idejében el tud menekülni, az az erdőben keres rejtőhelyet és a lengyel katonák, valamint a csanákok kegyetlenségét mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy az elbűvölt lakosság a hideg, fagyos idő ellenére sem meri elhagyni rejtőhelyét. A kegyetlen katonák pedig nem tesznek kivételt az asz szonyokkal sem. A szerencsétlenek

ellen erőszakot követnek el. Szemtanuk mesélik, hogy egy fiatal husz éves leányt, aki ellenszegült, nyakig beásták a földbe, ahol két napon át volt s csak akkor szabadították ki onnan, amikor már a szerencsétlen megőrült.

Az élet a keletgalíciai és ukrán falvakban teljesen kihalt. Az emberek nem mernek elmenni a hetipiacokra és a vásárookra, mert utközben mindeiket elszedik a portyázó katonák. A vasuti állomásokat rendőrök és detektívek tartják megszállva, hasonlóképpen a hidakat is erősen őrzik.

A külföldet is a legnagyobb mértékben megbotránkozttatta az az eljárás, amely a tarnopoli gimnázium növendékeit érte. Ezeket a fiatal 9-10 éves gyerekeket súlyosan bántalmazták, mert a vizsgálat állítólag kiderítette, hogy az iskolába kiáltványokat rejtettek. Az ukrán szövetségetek rakfárait és pénztárait kifosztották, iratfárukat pedig megsemmisítették, úgy, hogy ezeknek az irattáraknak a pótlása lehetetlen. A csandörök és a katonák eljárását a legnagyobb durvaság jellemzi, kivételt senki sem tesznek, büntetés-ártatlan egyaránt megsemmisítik, ha kezükbe kerül. Olyan falvakba is büntetőexpedíciókat küldtek, ahol a lakosság a legnagyobb békében élt és lojálisan viselkedett.

Gróf Seetycki görög katolikus metropolita pásztorlevelet bocsátott ki, amelyben tiltakozik a borzalmas kegyetlenségek ellen, de az október 15-én kelt pásztorlevelet a hatóságok elköbzták és a metropolita ellen is megindították az eljárást, mert szerintük a pásztorlevél alkalmas arra, hogy Kelet-Galiciában ismét lángra lobbantassa a nemzeti ellenállást.

A KÖNYVPIAC SZENZÁCIÓJA INFANTERISZT SVEJK. KAPLATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYABAN.

lelkiismerete nem áll majd mögötte, erre már képtelen lesz. A francia államférfiak magatartása a leszerelés kérdésében elidegeníti országuktól a világ közvéleményét.

Az a nemzedék, amely megismerte a háborút és annak borzalmaikat, még mindig uralmon van. Mindaddig, amíg az urnákban többséget kap, béke lesz a népek között. Am a béke szelleme iramodó léptekkel tűnik el. A németországi választások nagyon is világosan mutatták, hogy keserűen csalódtak azok, akik a világbeke reményét a fiatal generáció idealizmusára építették.

miről a mir... EGI... kadna... az ál...

omániából... örtő... ebe...

Cluj-Kolozsvár, október 29. (Egyes tudósítójától.) A nagy Mironescu miniszterelnök beszégetést folytatott az újságírók előtt, hogy Erdélyben lebeg ég és föld kavarog, jogtalanok torturálják a munkával próbált állampolgár kötelességeit, államit és községi kötelességeit és minden néven elnyomják a nem fizet, elnyomják a katonai szolgálatot. Egyszóval ő a „csandörök“, ami szorítás „csandörök“ jelent, következtében a nagy állam... egészen kiesiny esavart... állam fenntartásához... észt, ahol adni kell... kar, akkor járhat hív... levelet nem kap... öthet. Rádiót nem... máját nem nosztrili... em nyithat. Az áll... nem léphet. Mint jogi... an nem létezik. A t... er, ha megharagudott... tja ki az országból... z, aki el, de azért még... észtesen jogilag. N... illetési helye Kolozsv... atési helye Kolozsvár... egészen bizonytalan.

és mikor mindezeket... az újságíró, Miron... ök megkérdezte, hog... Azt teleteltnék. hog... énki tudni. És azt is... hogy a miniszterelnök... nem tudja, hogy Erd... gy azoknak a száma... árják ezt a kálváriá... dőre az optimista igé... l kormányparti vezet... széről, akik nyugod... nyugtatják meg“ a... tal, hogy ez a kérdés... képezi a kormány pr... el lesz intézve, mint... sarkalatos pontokat is...

Akik ég és föld... Hogy a minisztereln... mint mindazok, akik... tudomást az erdélyi... kérdés létezéséről, meg... ról van szó, adunk a... néhány esetet.

Két íróasztalt megt... zsidó jogvédő irodába... tője, dr. Fenichel Józ... halom papírból kell... ismét tragédiát, amely... sági törvény áldozat... szentendők óta dulja... színtencia sáranokzik... ban, több ezer adóize... esodálkova, hogy hát... állampolgársági kötel... ben állampolgársági... hany jellegzetes állam... net.

Nem mag... román áll...

G. A. dévai lakos... ész, háztulajdonos. I... Déván, ahová Galiciá... akidején jelentkezett... olgárok listájába. Me... mlékeztetés LANC-a... tén, amelynek során... an egész halom zsid... mpolgársági kérvén... ek a euzista városi t... bbezés a táblához k... hol a következő érd... ozták: A. G. nem ké... mpolgárságot, mert... lampolgár. A béke... tyanis az utóállan...

Amiről a miniszterelnök ur nem tud...

Egészítenciák roppannak össze, karrierrek szakadnak ketté, de még mindig nem kerül sorra az állampolgársági törvény revíziója...

Kollektív riport az erdélyi állampolgársági kálváriajárók életéből — Amikor a jegyző ur feledékeny — J. L. tanukkal igazolja...

Romániából Magyarországra, Magyarországból a kolozsvári hadbíróhoz... ...Ébc...

Cluj-Kolozsvár, október 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Alig mult egy hete, hogy Mironescu miniszterelnök ur beszégetést folytatott néhány kolozsvári újságíró. Egyikük említést tett arról, hogy Erdélyben sok-sok ezer ember lebeg ég és föld között, szenved el jogtalanok torturáját és miatt velük élekes munkával próbál eleget tenni az állampolgár kötelességeinek: adót fizet, államit és községi, utadót és szeszadót, és minden néven nevezendő adókat úgy ha nem fizet, elviszik a párnát a fejére, a katonai szolgálatot teljesíti. Egyszóval ő a „contribuabil”, az adófizető, ami szörrel-szóra „hozzajárás” jelent, következésképpen ő az, aki mint a nagy állam gépezetének egy részén kicsiny esavarja, hozzájárul az állam fenntartásához. De csak ott veszt, ahol adni kell. Mert ha kapni akar, akkor járhat hivatalról-hivatalra, juttatást nem kap. Hazasságot nem köthet. Rádiót nem szerelhet fel. Diplomáját nem nosztrifikálhatja. Üzletet nem nyithat. Az állam szolgálatába nem léphet. Mint jogi alany, egyáltalán nem létezik. A falusi törzsörmester, ha megharagudott rá, akkor utasítja ki az országból, amikor akarja. Ő az, aki él, de azért mégsem létezik. Természetesen jogilag. Nemzetisége zsidó, születési helye Kolozsvár, apjának születési helye Kolozsvár, nagyapjának születési helye Kolozsvár. Illetősége? Ez... az egészen bizonytalan. Illetősége nincs.

polgárokat vehetik át állampolgársági joggal, akik annakidején állampolgársági hűségkötést tettek Magyarországon. G. A. nem tudta igazolni, hogy ő tett volna ilyenfajta hűségkötést. Csak azt tudta, hogy 30 éve Déván él, hogy ezt megelőzőleg az osztrák-magyar monarchia területén, Galiciában élt ő és élték szülei. Ennek ellenére állampolgársága nincs. Fia két éve külföldön végzett orvos. *Diplomáját azonban állampolgársági iratok hiányában nem nosztrifikálhatja.*

Más. Talán még ennél is érdekesebb. T. H. Máramarosziget. Az impérium-változás után Szabolcs megyébe, Magyarországra költözött, ahol megnősült. Két gyermeke van. Amikor az állampolgársági listákat összeállították, Szabolcs megyében élt a családjával. Jómódu

ember lett belőle és boldogulni tudott. De jött Magyarországon az idegenrevízió és T. H.-ról kiderült, hogy Erdélyben született és a világháború befejeztéig Erdélyben is élt. *A magyar hatóságok egyszerűen hazaszupplálták T. H.-t, aki nem magyar állampolgár és nem is román állampolgár. Ezzel szemben tiltott határátlépésért öthavi börtönbüntetésre ítélte a kolozsvári hadbíró és most büntetését tölti ki.* Valószínű, hogy az ítélet végrehajtása után visszaküldik Magyarországra és onnan majd átzsupplálják Romániába. Ez is egy szempont: így is lehet élni. De ez alatt T. H. telessége és gyermekei hazavárják édesapjukat Szabolcs megyébe. És ki segíthet rajta? Vajjon mikor történik meg az állampolgársági törvénynek az a sokat ígért revíziója?

A jegyző ur elfelejtette...

Más. B. B. jesivabocher volt Szászrégenben az állampolgársági listák összeírása idején. Az édesapja Tasnádon jelentkezett és bediktálta mind a két fiának adatait is. De mikor az állampolgársági bizonyítvány kiadásáról volt szó, B. B. nem kapott bizonyítványt. *A jegyző ur ugyanis elfelejtette őt is felvenni a listára.* Ezután már szaladhadt fűhöz-lához. Tasnádon a jegyző ur elfelejtette, Szászrégenben pedig már lezárták a listákat. Állampolgársága nincs.

Még egy hasonló eset. J. L. kolozsvári melamed két tanuval jelentkezett a kolozsvári városházán, akik bármikor eskü alatt vallják, hogy J. L. megjelent az állampolgárok összeírásánál és mégsem kapott állampolgársági bizonyítványt. Hogy miért nem, azt senki nem tudja megmondani. A Zsidó Jogvédő Iroda felkutatta az összes kimutatásokat, listákat, mindent, amit csak felkutatatható, J. L. neve nem volt a listákban lelkelhető. Indokolni csak egyféleképpen lehet: a liberális rezsimben beleidegződött a hivatalnokokba, *mindenkibe, akihez csak zsidó hivatalos ügyben fordult, hogy a zsidó 80 százalékos állampolgár.* És ezért nem lehet megtalálni a kolozsvári listán J. L. nevét, ezért felejtette el a tasnádi jegyző B. B.-t felvenni az állampolgárok listájára.

Ezek azok az esetek, amelyekről a miniszterelnök ur nem tud. Ime, egy kis csokor belőlük. De vannak ennél tanulságosabbak, szomorúbbak is. Olyan sok van, hogy egyszerre nem lehet mind feltálni őket.

Majd a következő alkalommal.

Barzilay István

Baldwin az angol parlament megnyitó ülésén élesen támadta a kormányt a Fehér könyv miatt

A Népszövetség januári ülésén fogja tárgyalni az új angol Fehér könyvet

London zsidósága monstre-gyűlésen követelte a Balfour-deklaráció épségben tartását

London, október 29. Az angol főváros zsidósága Whitechapelben hatalmas népgyűlésen tiltakozott az angol kormány új Palesztina-politikája ellen. A gyűlésen több ezer ember vett részt s méreteiben oly imponáns volt, hogy ehhez fogható zsidó megnyilatkozásra Londonban még nem volt példa. A népgyűlésen Weizmann Chaim dr. hatalmas expozé tartott a politikai helyzetről. Weizmann hangoztatta, hogy az angol kormány nyilatkozattal a zsidó népet egy újabb törzsurás éri s hogy a nyilatkozat következtében a Balfour-deklaráció elvesztette jelentőségét. Az ülésen felszólt D'Avigdor Goldsmidt, a Jewish Board of Deputies elnöke, aki ugyancsak élesen tiltakozott a Macdonald-kormány magatartása ellen. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben követeli Angliától a Balfour-deklarációban foglalt ígéretnek beváltását.

London, október 29. Közöltük tegnap Smuts tábornok, Dél-Afrika volt miniszterelnökének Macdonald miniszterelnök-höz intézett táviratát, amelyben Smuts követelte, hogy a kormány vegye azonnal revízió alá palesztinai programnyilatkozatát, miután az ellenkezik a Balfour-deklarációval. Smuts tábornok táviratára Macdonald a következő távirati választ küldte:

„Az ön álláspontja bizonyára a kormány-nyilatkozatról kapott hiányos jelentéseken alapszik. Ténylegesen a nyilatkozat nem tekinthető a Balfour-deklarációról való lemondásnak. A zsidó nemzeti otthon megteremtésével kapcsolatosan alkalmazott bizonyos metódusok veszélyeztetetnek a nemzsidó lakosságot, nagy zavargásokat idézve elő. Ez meggyőzött bennünket annak szükségességéről, hogy eleget tegyünk a mandátum által reánk rótt kötelezettségeknek. Ez a politika azonban nem jelenti a kolonizáció megállítását, vagy megszüntetését azon nagy kihatással területeken, amelyek már zsidó birtokban vannak. De ez a politika megerősíti azt az elvet, hogy a zsidó bevándorlásnak nem kell túlhaladnia az ország befogadóképességét.

Genf, október 29. Az angol kormány megküldte a Népszövetség főtitkárságának a Palesztina-politikájára vonatkozólag kiadott Fehér Könyvet és kéri a főtitkárt, hogy annak tartalmát hozza a Népszövetség és a mandátumbizottság tudomására. A Neue Freie jelen-

tése szerint a mandátum-bizottság november 3-án ül össze Genében. De nem valószínű, hogy a palesztinai kérdéssel már ebben a szesszióban foglalkozhatni fog. Ezzel szemben előrelátható, hogy az ügy a népszövetségi tanács januári ülésszakán tárgyalásra fog kerülni.

London, október 29. Kedden délelőtt nyílt meg az angol parlament őszi ülésszaka. Baldwin volt miniszterelnök, a konzervatív párt vezére szólt fel elsőnek és megintertallta a kormányt a

palesztinai kérdéssel kapcsolatosan tett nyilatkozata miatt. Baldwin támadta a Macdonald-kormányt és rámutatott arra, hogy a palesztinai programnyilatkozat súlyos ellentmondásokat tartalmaz úgy a Balfour-deklarációval, mint a mandátummal szemben.

Macdonald miniszterelnök azonnal válaszolt az interpellációra és kijelentette, hogy a mandátummal szemben a kormány Fehér Könyve semmilyen változást nem jelent.

Starhemberg lemondásra kényszerítette Bécs rendőrelnökét

Dr. Pamer helyébe Brandl rendőrigazgatót nevezték ki

Bécs, október 29. Dr. Ignatz Pamer rendőrelnök a kormánynak ma benyújtotta nyugdíjaztatása iránti kérvényét, amelyben formális okként azt adja meg, hogy már két esztendeje túllépte a korhatárt. Dr. Pamer dr. Schober kancellársága kezdetétől, tehát mintegy 13 hónapja volt vezetője a bécsi rendőrségnek.

Bécs, október 29. A bécsi esti lapok egyikként dr. Pamer lemondásával kapcsolatban a következőket állapítják meg: Starhemberg belügyminiszter ma és a legközelebbi napokban tartotta volna meg ugynevezett rapport-jait, amely alkalommal a rendőrség mint rezortminiszterét üdvözölte volna. Ez a formalitás minden egyes belügyminiszter bemutatkozásánál meg szokott történni.

Ezúttal azonban a belügyminisztérium és a rendőrigazgatóság között komoly differenciák keletkeztek, amik is inkább, mert Starhemberg a rendőrigazgatóság egyik alárendelt alkalmazottjával lépett közvetlen összeköttetésbe. Ebben a rendőrigazgatóság vezetője kimondott bizalmatlanságot látott és állását a kormány rendelkezése sere boesáította.

Bécs, október 29. Ma este Brandl rendőrigazgatót nevezték ki dr. Pamer rendőrelnök helyére. Starhemberg

minden bizonnyal a választások utáni időre biztosítani akarja magának pozícióját és ezért erőszakolta ki a változást.

— Kommunisták röpecdülőkat terjesztettek a váci munkanélküliek között. Budapestről jelentik: Vácot a kommunisták röpecdülőkat terjesztenek a munkanélküliek között, akiket arra akarnak rábírní, hogy november elsején éhségfelvonulást rendezzenek Budapestre. A röpecdülőasztogatókat nyomozzák.

Vezérképvislet: C. DUISBERG Bucuresti, Str. Carol 3.

majd mögötte, er...
A francia állam...
leszerelés kérdé...
záguktól a világ

ely megismerte a...
alma, még min...
daddig, amíg az...
p. béke lesz a né...
szelleme iramo...
A németországi...
világosan mutat...
lódta azok, akik...
A fiatal generáció

Próbamelletti

mba, ahol üzem...
nap indul a gép...
porokon végzi a...
szállást. Üzem...
gép folytatja...
és a Bermudák...
vesz fel üzem...

léssel várják az

Kinzás

ek el. Szemta...
gy fiatal husz...
szegült, nyakig...
két napon át...
ditották ki on...
encsétlen meg-

és ukrán fal

Az emberek...
a hetipiacokra...
közben minde...
fázó katonák...
endőrök és de...
állva, hasonló...
őrzik.

Hogy a miniszterelnök ur éppen úgy

mint mindazok, akik még nem szereztek...
tudomást az erdélyi állampolgársági...
kérdés létezéséről, megtudják, hogy mi...
ról van szó, adunk a sok ezerből egy...
néhány esetet.

Két íróasztalt megtöltött irathalmaz

szidó jogvédő irodában. Az iroda veze...
dója, dr. Fenichel József ebből a nagy...
balom papírból kell hogy kiássa a sok...
szidó tragédiát, amely az állampolgár...
sági törvény áldozatainak életét már...
szentök óta dulja szét. Több ezer eg...
szistancia siránkozik ezekben az iratok...
ban, több ezer adófizető kérdezi benne...
esodálkova, hogy hát miért nem jár az...
állampolgársági kötelességeknek ellené...
ben állampolgársági jog is? Ime, néh...
ány jellegzetes állampolgársági törté...
tet.

Nem magyar, tehát nem is román állampolgár

G. A. dévai lakos, dús gazdag éksze...
rés, háztulajdonos. Harminc éve lakik...
Déván, ahová Galiciából vándorolt. An...
nakidején jelentkezett Déván az állam...
polgárok listájába. Megfellebbezték ama...
mlékezetes LANC-akció eredménye...
nt, amelynek során az egész ország...
an egész balom zsidó állampolgár ál...
mpolgársági kérvényét megfellebbez...
k a cuzista városi tanástagok. A fel...
bízés a táblához került Kolozsvárra...
hol a következő érdekes határozatot...
ozták: *A. G. nem kérheti a román ál...
mpolgárságot, mert nem is magyar...
llampolgár.* A békeszerződés szerint...
tanis az utódállamok csak azokat a

RENZÁCIÓJA
J.K. KAP...
KÖNYV...

Megkezdik a tisztviselők leépítését

November 1-től csak egy állást tölthet be minden tisztviselő

A munkaidőn belül történő delegációért nem jár külön javadalmazás

Bucuresti—Bukarest, október 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). Popoviciu Mihály pénzügyminiszter az 1931. évi költségvetés redukciójával kapcsolatban a következő utasítást küldte az egyes minisztériumoknak: Szigorúan respektálni kell a törvény azon intézkedéseit, amelyek megtiltják, hogy valamely tisztviselő egyazon időben két, vagy több hivatal válladjon s ennek megfelelő fizetést huzzon. Azok a tisztviselők, akik több hivatalra töltnek be, november elsejéig kötelesek valamelyik hivatalra optálni. A szóbanforgó tisztviselők önmaguk kötelesek ezt bejelenteni. Mindazok ellen, akik ezen kötelezettségnek nem tesznek eleget, a törvény szigorával fognak eljárni. November elsejétől kezdődőleg az állami tisztviselők rendes havi fizetése...

sükön kívül semmilyen napidíjat nem huzhatnak. Minden köztisztviselő hivatalának ellátása mellett köteles minden ellenszolgáltatás nélkül bizottságokban, vagy speciális megbízásokban dolgozni, a tisztviselői statutumban megállapított munkaidőn belül. Amennyiben valamely tisztviselő hivatali teendőin felül bizottságokban dolgozik és pedig a megszabott munkaidőn túl, úgy jogában áll a tulajdonosától ellenszolgáltatást kérni. Az ilyen címen felvett összeg azonban semmi esetre sem haladhatja meg a miniszter tanács által megállapított értéket. Ha valamely minisztérium bizottságot akar külföldre küldeni, úgy azt előzőleg be kell jelentenie a külügyminisztériumnak. Minden külföldi misszió a külügyminisztérium ellenőrzése alá tartozik.

Hitler visszautasítja a német-francia katonai szövetség gondolatát

A kampóskezes vezér válasza a francia nacionalisták ajánlatára

Berlin, október 29. Közölte az Uj Kelet, hogy Gustave Hervé, a francia nacionalisták vezető fia lapjában, a Victoireben kérdést intézett Hitlerhez, hajlandó-e közös platform alapján előmozdítani a német-francia megértést. Hervé azonban nemcsak Adolf Hitlerhez intézett a sajtó útján ilyen felhívást, hanem külön táviratot küldött Hugenberg titkos tanácsosának, a nemzeti szocialisták töképezésének, von Seeckt tábornoknak, Mackensen tábornagynak, valamint a Stahlhelm vezetőinek.

Adolf Hitler lapjában, a Völkische Beobachterben válaszol Hervé ajánlatára. Hitler, aki megszokta a felelőtlen, nagy szövegeket, ezúttal tőle egészen szokatlan mérsékletet tanúsít. Mindenekelőtt megállapítja, hogy közönnel kell venni már magát azt a tényt is, hogy egy, a politikai életben lényezőként ismert (!) francia beisméri, hogy Franciaország Németországgal szemben igazságtalanul viselkedik és szükségesnek látja a méltatlan állapot megváltoztatását. Nem akad Németországban ember — írja Hitler —, aki nem akarná a Németország és Franciaország közötti viszony megjavítását. Azonban a Hervé...

réséről történt közeledési ajánlat mégis csak magánteremtésű és jó volna, ha a francia kormány tenne ebben a tekintetben pozitív ígéretet. Pájdalom, azonban erre ezidőszent aligha van kilátás.

Hitler felteszi cikkében a kérdést, hogy mi célja lenne a Hervé által kívánt német-francia katonai szövetségnek és ki ellen irányul. Hitler veszedelmet lát egy ilyen szövetségben, minthogy a német népek komoly szándéka békében és barátságban élni az összes civilizált nemzetekkel és hatalmakkal. Franciaország magatartása Németországgal szemben ma veszedelmet jelent. Ha azonban Franciaország megváltoztatná gyűlölködő kurzusát Németországgal szemben, akkor semmi szükség sem lenne katonai szövetségre, kivéve, ha Franciaország valamely más európai nemzettel szemben támadón akarna viselkedni. A békének Európában való fenntartása biztosítva van, mihelyt Franciaország Németországgal szemben őszinte és jóindulatú. Minden katonai szövetség fölösleges és veszedelmes. Franciaország helyesebben tenné, ha a leszerelés irányában dolgozna és ha azon igyekezne, hogy Németország reparáció terhein könnyítsen.

November 2-án, a Balfour-deklaráció évfordulóján válaszol a zsidó nép a Balfour-deklaráció meggyalázóinak

Nevezetes évforduló köszönt a napokban a világ zsidóságára. Ez az évforduló eddig örömműnnp volt, most azonban bizonyára a harag és a tiltakozás manifesztációja lesz. November másodikán lesz tizenhárom esztendeje annak, hogy a nemrég elhunyt nemes angol államférfi, lord Balfour kibocsátotta világhírű deklarációját a palesztinai zsidó Nemzeti Otthon megépítéséről és ezáltal új korszakot nyitott meg a zsidó történelemben, megraguyjva a zsidó zivék millióit, zsidó álmak megvalósulása reményében. Balfour lord ezzel a tettével örökhatározottan irta be a nevét a zsidó történelembe és valósággal szimponává magasodott a népi szabadság gondolatának.

felfogni a Balfour-deklaráció igaz, mély értelmét, amellyel egy évezredes igazságtalanságtól akarta megszabadítani az emberiség lelkiismeretét. Apró kalmárszellemek, megalkuvó szöszegek foglalták el Balfour örökét, akik a ma pillanatnyi érdekeiért készek megszegni az adott szó szentségét és pellegérré állítani az angol népet becsületét. Az a kormányzat, amelyben az angol gyarmatügyi hivatal új Palesztina-politikájának elveit hozta nyilvánosságra, a leggyávább megfutamasodás a világ ítélőszéke előtt ünnepelesen vállalt kötelezettségek előtt. Ezzel a szegénytelen kormányzatokkal kapcsolatban mondotta Lloyd George: „Angliát ismét a hitszegő Albionnak fogja nevezni a világ”.

Az új palesztinai kormányprogram a zsidó országépítés legszembetűnőbb instrumentumaira emelt fejszét: a bevándorlásra és a földvásárlásra. A földvásárlásra, amelynek instruma a Keren Kajemet. Azért pernoreszkálja a Keren Kajemetet, mert ez a megvásárolt földeket a zsidó nép örök és elidegeníthetetlen tulajdonaként szerzi meg s így ezek a földek soha többé nem kerülhetnek idegen tulajdonba. Ez fáj a nagy Balfour epigonjainak, akik nem bírják megérteni azt a mély szociális igazságot és nemzetfenntartó erőt, amelyet a Keren Kajemetnek éppen ezen sajátossága rejt magában.

Egy szökött katona vérengzése a Regátban

Eddig három embert ölt meg

Bucuresti—Bukarest, október 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). Giurgiu város környékét hetek óta egy bandita vérengzése tartják izgalomban. A bandita Cotorea szökött katonával azonos, aki ezredétől megszökött, magával vitte fegyverét és 400 puszkagolyót. Cotorea katonatársainak gyakran mesélte, hogy betyárnak fog felcsapni és mikor megszökött, azonnal be is vették a nyomozást, hogy a kegyetlen természetű ember ne tegyen kárt az emberekben. A nyomozás azonban sikertelen maradt, Cotorea néhány nappal szükése után agyonlőtt a város közelében egy 15 éves leányt. Azután meggyilkolta Tudose Cosmof parasz-

tot, akitől 100 lejt rabolt el. Az elmúlt szombat Cotorea megjelent Arsache községben, ahol a korcsmában esküvőt tartottak. Éjfél tájban Cotorea a korcsma közelébe lopózott és tizenkét lövést adott le a korcsmára. A lövések szerencsére senkiben nem tettek kárt. Másnap elfogott egy parasztot az országunon, akinek azonban sikerült elmenekülnie tőle. Rá egy órára egy bicikliző diák haladt el mellette, akit kapásból lelőtt és biciklijét magával vitte. A diákot súlyos sebével kórházba szállították. A vérengző gyilkos kézrekerítésére az egész megye csendőrségét alarmirozták, egyelőre azonban eredménytelenül.

Számos női betegség,

sok kellemetlenség

elejét veszi a Lysoform

állandó használata

Megfőlt adagolásban a Lysoform megöli a tudomány ismerte legegzenállóbb bacillusokat.

ERŐTELJES antiszeptikum, elég hatékony, hogy a tudomány által ismert legegzenállóbb bacillusokat megölje, a Lysoform, megfelelő oldatban az ideális antiszeptikum a nő „intim tisztogatás” számára.

Megöli mindazon csirákat, amelyek a női nemi szerveket megtámadják, amikor a test ellenálló képessége csökken; betegségeket okoznak, amelyek épen olyan kellemetlenek, mint veszedelmek. Tegye szokásává a Lysoform használatát — vegyen azonnal egy üveget!

Lysoform csakis eredeti üvegben kapható. Kímérelv eladott készítmények hamisítványok.

Lysoform

mentumaira emelt fejszét: a bevándorlásra és a földvásárlásra. A földvásárlásra, amelynek instruma a Keren Kajemet. Azért pernoreszkálja a Keren Kajemetet, mert ez a megvásárolt földeket a zsidó nép örök és elidegeníthetetlen tulajdonaként szerzi meg s így ezek a földek soha többé nem kerülhetnek idegen tulajdonba. Ez fáj a nagy Balfour epigonjainak, akik nem bírják megérteni azt a mély szociális igazságot és nemzetfenntartó erőt, amelyet a Keren Kajemetnek éppen ezen sajátossága rejt magában.

rületekkel gyarapítsuk a Keren Kajemet földállományát, amely valóban a zsidó nép örök és elidegeníthetetlen tulajdona.

A palesztinai zsidóság nemzeti tanácsa: a Vaad Leumi a napokban gyűlést tartott és elhatározta, hogy kiáltványban fordul a világ zsidóságához, annak érdekében, hogy nov. 2-kát, a Balfour-deklaráció évfordulóját a Keren Kajemet napjának deklarálják, amikor minden zsidó ember az angol kormány magatartása elleni tiltakozása jeléül áldozatos szívvel emlékezik meg a Keren Kajemetről, mint amely ellen elsősorban irányul a kormánynyilatkozat éle. Hisszük, hogy a Vaad Leumi felhívása méltó visszhangra fog találni Erdély zsidóságában is s hogy november 2-án az erdélyi zsidóság egy újabb darab földet fog megváltani Palesztina megváltás után sikoltó földjéből.

Uj osztrák osztályosorsjáték

Lehető legnagyobb nyeremény: Jutalom és főnyeremény
20.000.000 Lei 12.500.000 Lei
7.500.000 Lei

más, összesen 42.000 nyergmény, több mint

Háromszáz millió Lei

Az összes sorsjegyek fele nyer.

FRITZ DÖRGE

bank

Wien I-k, Kärntner Strasse 43-49

Rendeljen még ma!

Sorsjegyárak:

Egész sorsjegy . . 1200 Lei
fél sorsjegy . . . 600 Lei
Negyed sorsjegy . 300 Lei

Postalap elegendő! Fizetés a sorsjegyek vétele után, a húzás kezdete előtt.

RÖK - IRÁSOK

THEODORE DREISER: „AMERIKAI TRAGÉDIA“

H. G. Wells Dreisert a szó legmélyebb értelmében lángésznek mondja. Dreiser az egyik a legnagyobb élő amerikai író, nem Shaw mellett a legnagyobb alakja a mai angol nyelvű irodalomnak. Főhőse az „Amerikai tragédia“, egyike a világ irodalom legérdekesebb és legkülönösebb alkotásainak, hihetetlen erővel, matematikus valóságkereséssel fölépített, magán feszültségű regény, egy fiatal ember története, aki huszonhárom éves korában a villamosok tejezi be életét. Az „Amerikai tragédia“ középpontjában egy gyilkosság áll, azonban az olvasó és az író egyáltalában nincsenek teljesen meggyőződve arról, hogy a bűnös, amelyért halálra ítélik és kivégzik a főhős, valóban bűntény-e. Kétséget kelt, hogy a törvénynek igaza volt, amikor minden körülmény gondos figyelembevételével halálra ítélte a főszereplőt, de a probléma éppen az, hogy a mai Amerikában a törvény gondos mérlegelése mellett is megtörténhetik, hogy az ítélet nem teljesen megnyugtató és kinéző kétségek maradnak meg mindenkinél, aki a nagy pert figyelemmel kíséri. Dreiser könyve ennek ellenére is nem csupán hangos vádirat a mai igazságszolgáltatás ellen. Clyde Griffiths, a regény főszereplője, nem Raskolnyikov, hanem tipikus képviselője annak az amerikai társadalomnak, amelynek tagjai mindent lehet a korlátlan valószínűség országában és személyében egy egész társadalmi réteg minden baja és keserve elvendenék meg előtűnk. Dreiser a lángész ihletével faragta ki nagy erejű alakjait. Hatalmas munkájában minden egyetlen szó sem, amely fölösleges volna, minden alakja olyan, hogy az élet soha meg nem álló ritmusát érezni belőlük, esakerménye egy pillanatra sem lankad el, az egész mű a maga lévi fölépítésében a mai amerikai társadalom eddig soha nem ismert mélységéig ismertetése, mely annyira érdekes, annyira magán viseli a felhőkarcolók látványát, hogy az olvasó soha nem tud megszabadulni a hatása alól. Ára füzve 612 lej, kötve 95 lej.

Jack London: A vén halász meséi. A polinéziai szigetenger, Amerika és az óceán világába vezet el bennünket a nagy amerikai regény-költő legújabb novelláskötetében. A vén halász meséi Jack London hét elragadó elbeszélése: mindegyikben meataláljuk az élelen és színes emberlétét és végül fesszített drámaiságát. Kis drámák a történetek, amelyek első szavukkal meg tudják ragadni a dráma szemlének érdeklődését és egy pillanatra engedik szabadulni a maguk különleges szokatlan és exotikus világából. A színes és erős és báj árad ebből a kötetből, amelyet az ember nem tud adni, míg végig nem olvasta. Végül a művészi fordításában megjelent új Jack London-kötet az Athenaeum kiadása. A csinos kiállítású mű minden könyvkereskedésben kapható. 95 lej.

Holub: Tizenegy év Dél-Afrikában. (Hagyományok.) Holub fiatal diákkorától kezdve tervszerűen készült az utazói pályára: szenvedélyes gyűjtő és természetrajz-író volt. Elvégezte az orvosegyetemet és szorgalmasan olvasta az Afrikával kapcsolatos irodalmat. Huszonöt éves korában mint kész orvos indult 1872-ben Dél-Afrikai utjára és innen kezdve közel negyedszázadon át Afrikát járta. Negyedik afrikai utjára, 1883-ban, tizenhétéves fiatal feleségét is magával vitte. Ez a csodálatraméltó fiasszony innen kezdve végig hűségesen tartott férje mellett, a bennszülött népekkel vívott élet-halálharcban is, a menekülések ezer veszedel-

mében is. A negyedik utra elvitt hat európai kísérő közt egy csongrádi magyar legény is volt: Fekete János. Ezen az uton szenvedte el az expedíció a bennszülöttek gyilkos támadását: az egyik kísérőt megöli egy dárdá, Holub maláriát kap, felesége vérző lábbal vándorol s végre kifosztva, rettentő szenvedések után eléri Dél-Afrika fővárosát.

Igazán elmondhatjuk róluk: a tudomány vértanúi. A sorozatos expedíciók küzdelmeinek, sikereinek és szerencsétlenségeinek izgalmas elbeszélése adja Holub könyvének tartalmát. Az eredeti rajzok egész sora élénkíti a szép és tartalmas elbeszélést, amely mindvégig lebeg a szem előtt az olvasó figyelmét. Az egész vázsonkötésű könyv ára 256 lej.

KÖZGAZDASÁG

Németország szovjet-orsz árut szállít Romániába

Bucuresti—Bukarest, október 29. Az ipari és kereskedelmi minisztérium átiratban figyelmeztette a román pénzügyminisztériumot, hogy Romániába, Németországon át, szovjet-orsz árut szállítsanak. A nagy mértékben beszállított szovjetorsz áru ára rendkívül alacsony, úgy, hogy ezáltal le akarja rontani az illető romániai ipart. Arra való tekintettel azonban,

hogy Románia kereskedelmi szerződést kötött Németországgal, nem tehet olyan védintézkedéseket, amelyekkel a behozatalt egyszerűen tiltaná. Ezért Románia az áru eredetére vonatkozólag kér felvilágosítást Németországtól. A rendkívüli fontosságú kérdést jelenleg a gazdasági bizottság tárgyalja.

Megalakult a Háztulajdonosok Jelzaloghitelintézete

A temesvári alakuló ülés — Külföldi kölcsönt kap a pénzügyintézet: Tavasszal már folyósítják a kölcsönöket a háztulajdonosoknak

Timisoara—Temesvár, október 29. A Háztulajdonosok Jelzaloghitelintézetének megalakítása céljából az erdélyi és bánáti háztulajdonos egyesületek delegátusai vasárnap Temesváron az ottani városbáza nagytermében közgyűlést tartottak. Aradról 36 tag megbízásából dr. Demian Aurel, az Aradi Háztulajdonosok Szövetségének ügyésze és dr. Albu Cornel ügyvéd jelentek meg. Karánsebes 65, Lugos 42, Szatmár 26, Nagyvárad 28, Brassó 2, Temesvár 61 taggal képviseltette magát.

ből fog állni, akik közül 10 temesvári lesz. Aradról dr. Albu Cornelt választották be az igazgatóságba. A kezesség alap az igazgatóság által állam-papírokkal lesz beszerelve, a tagok pedig ezután csak a kamatot fizetik. Az aradi küldöttség javaslatára az alapító költségeket az igazgatóság fogja beszerezni és az a tagoknak csak a kölcsön folyósításakor fog beszámíthatni. Azonban az előleges költségek fedezésére tagonként már most 100 lej befizetésre az Aradi Háztulajdonosok Szövetségéhez. Ezzel a közgyűlést be is rekesztették.

A közgyűlésen dr. Cioban Pompiliu elnökölt. Röviden vázolta az eddigi munkát és megállapította, hogy eddig 410 alapító tag jelentette be belépését, akik közül a közgyűlésen 210 tag volt jelen. Ezután dr. Mrazek alelnök ismertette az előmunkálatokat, az erdélyi gyűlések lefolyását. Miután a közgyűlés egyhangulag kimondta a Háztulajdonosok Jelzaloghitelintézetének megalakulását, elfogadták az alapszabályokat. Elhatározták, hogy az igazgatóság 15 tag-

tervezeten közreműködtek az ország összes szakemberei. A bank székhelye Belgrád lesz és kezdő tőkéje 150 millió dinár, 150 ezer darab ezer dináros részvény alapján. Az alapítókét a részvényesek közgyűlési határozata és a kereskedelmi miniszter hozzájárulása alapján egymilliárd dinárra emelhetik fel. Az állam éppúgy, mint ahogy részesedik a jogszárv szabaddalmazott Árpádbankban, itt is részesedni fog az alapítókban. A bank üzletmenete ellenőrzésére az állam egy külön kormánybiztost jelöl ki. A bank az állami jelzalogbank összes privilégiumait élvezi. A jegyzéseket a törvény szentesítését követő három hónapon belül kell elintézni.

A kolozsvári ártózsde forgalma. A hétfői árutózsden ugyszólván nem volt semmi eladás. Mindössze egy vagon almára történt üzletkötés, kilogrammonként tíz lejes árban, marosvásárhelyi paritásban. Az almát egy külföldi cég vásárolta meg. Ugy gabonában, mint gyümölcsben a kínálat nagy volt. Magánforgalomban hétfőn a következők voltak a listárak zsák nélkül, gyéresi paritásban: 0-ás 785, 4-es 660, 5-ös 580 lej mázsánként.

Allami hitelbankot akarnak létesíteni Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A jugoszláv igazságügyminiszter által kidolgozott Állami Iparibank tervezete már a minisztertanács előtt fekszik. A

A belga üvegipari koncentráció. Brüsszelből jelentik: A belga üvegiparban történt koncentráció során újabb tizenhárom üveghuta csatlakozott a koncentrációhoz. Ebben az iparban ilyen nagyarányú fúzió még nem volt és azt hiszik, hogy a francia üvegiparral szemben a világpiacon eredményei fogja felvenni a versenyt.

Mégis lesz Kolozsváron állatszindikátus. A Kolozsvár vidéki állattenyésztők és kereskedők, mint megirtuk, kissé későn fogtak hozzá a szervezkedéshez, amikor már megalakultak a többi állatexport szindikátusok. Ennek következtében azután a földművelésügyi miniszter a kolozsvári kamara kerületéhez tartozó vármegyéket a már megalakult szindikátusokba inkadrálta be. Ezt a határozatot azonban a kolozs-, szamos- és tor-daranyosmegyei tenyésztők és exportőrök nem hajlandók tudomásul venni és ezért mozgalmat indítottak, hogy békés úton érjék el céljaikat. Hir szerint a mozgalmuk eredménnyel járt és így Kolozsváron mégis csak lesz állattenyésztési szindikátus.

A gyáripar megkezdte a bérredukciót. A romániai gyáriparosok országos szövetsége a legutóbbi közgyűlésen elhatározta, hogy a gyáripari termékek árát mérsékelni fogja bérredukció segítségével. Most aztán e határozat eredményeképpen a gyáripar megkezdte a bérredukciót. Temesvár egyik-másik gyárában az elmúlt héten minden bejelentés nélkül tíz százalékkal kevesebb bért kaptak a munkások. Erdek, hogy a gyárak a bérleszállítást nem a racionalizálással, illetve a produktumok árának le-szállításával magyarázzák, hanem azzal, hogy a gazdasági viszonyok következtében kénytelenek lennének leállítani az üzemüket és ehelyett azért léptették életbe a bérredukciót, mert nem akarják a munkanélküliek számát emelni.

Javul a konjunktúra Amerikában. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok minden részéből jelentések érkeznek a kormányhoz, melyek közlik, hogy a gazdasági depresszió mélypontját az üzleti élet már átlépte és mindenütt javulás észlelhető. A detail-árak estek, ami a fogyasztóközönség javát szolgálja. Az e havi index-szám 0.2 százalékkal olcsóbb, mint az előző hónapé. A közönség általában azt hiszi, hogy az árak esni fognak, noha erre nincs kilátás. Valószínűbb, hogy a kereslet és kínálat kiegyenlítődése folyamán a közeljövőben az árak emelkedni fognak. A készleteket már felhasználták a kereskedők újabb áruk beszerzésére gondolnak. A gyárakban élénkebb a munka, egyre újabb munkanélkülit foglalkoztatnak és tekintettel arra, hogy az utóbbi krízises hónapokban kevés pénzt adtak ki, a felhalmozott tőke is belekerül a közgazdaság vérkeringésébe. A legújabb mérleg és évi jelentések már nagyobb forgalmat és aránylag jelentékeny nyereséget mutatnak ki. Egyes társulatok jelentésükben azzal indokolják a krízis elleni küzdelem sikerét, hogy a nehéz időkben sokkal többet adtak ki hirdetésekre, mint azelőtt. Amellett leszálították az árakat és óvatosságot tanúsítottak a kihitelezéseknél. A részvénytársaságok között legtöbbször a csokoládé, a cipő, az írógép, a cigaretta és a késárugár.

Keményítő-szindikátus Németországban. Berlinből jelentik: Hónapokon át tartó tárgyalások után a németországi burgonya-keményítő iparban létrejött egy kartell, amely egyelőre csakis az árak egységesítésére vonatkozik. Az elosztás tekintetében az érdekeltek nem tudtak megegyezni. Azt hiszik azonban, hogy a jövő év elején erre is sor kerül. Bérmozgalom a sütiiparban. A kolozsvári sütiipari munkások és munkaadók között bérmozgalom van folyamatban. A kollektív szerződés megújítására irányuló tárgyalások során a munkaadók a bérek hertenként kétszáz lejjel akarják csökkenteni. Ezt a kondíciót a munkások nem fogadták el s mintán a munkaügyi törvény a sütőmunkásoktól megvonta a sztrájk jogát, ügyüket döntőbíró-ság elé fogják vinni.

Színház—Mozi

A Román Opera műsora

Péntek, 1930. október 31-én: Gianni Schicchi és Parasztbecsület.
Vasárnap, 1930. november 2-án délután: Martha.
Hétfő, 1930. november 3-án: Szünet.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Vaaly Ilona és Kertész Dezső Kolozsváron. A kolozsvári közönség bizonyára nagy örömmel fogadja a hírt, hogy Vaaly Ilona, a budapesti Király Színház primadonnája és Kertész Dezső, a Király Színház bonvivánja a jövő héten három estén vendég szerepelni fognak Kolozsváron. A kitűnő vendégek, akik ma a legelső klasszist képviselik az operett-színpadon, Szenes Béla posthumus operettjében, A pesti családban fognak fellépni.

Horváth Árpád Kolozsváron. Horváth Árpád, a budapesti Nemzeti Színház rendezője, az Orsz. Színművészeti Akadémia tanára, csütörtökön délben Kolozsvárra érkezik, ahol vezető főrendezői minőségben két hónapra át fog működni a Magyar Színházban. Horváth Árpád nemcsak klasszikus, hanem modern darabokat is fog rendezni s be fogja mutatni a rendezés művészetének legújabb eredményeit.

A tirolis énekes parasztszínház vendégjéteka. Mint értesültünk, a világ egyik legnevesebb parasztszínháza, a Tegereuse-Theater, a jövő héten három előadást ad Kolozsváron. Ez az énekes-színház a tirolis Alpok speciális művészetét hozza el Erdély népei közé. Első előadásuk jövő szerdán lesz, amikor a Viermal Hohezeit című rendkívül mulatságos, paródia-jellegű operettet fogják előadni. Ezt a darabot Lipcsében hónapokon át játszották a nyáron a tirolis társulat, mindig zsúfolt házak előtt. Csütörtökön éjjel csak felnőttek számára előadják a tirolisak A megzavart nászéjszaka című esiklandós szerelmi komédiát. Jegyek a színháznál, vagy a Romania Artistica főtéri irodájában már most kaphatók.

A Dreyfus-per másodszer és harmadszer. Ma másodszer, holnap harmadszer adják elő az utolsó évek legnagyobb drámai sikerét, a Dreyfus-per.

Lehullott a rezgő nyárfa. Szántó Mihálynak, a Hazudik a muzsikaszó és a Mit susog a fehér akác című bűbajos operettek szerzőjének új darabja, a Lehullott a rezgő nyárfa. Minden ízében modern, hangulatos, pattogó zenéjű, tréfával, táncal, jókedvvel teli ujdonság a Lehullott a rezgő nyárfa, amelynek szombaton lesz a premiéje Kolozsváron.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Az esti előadások fél 9-kor kezdődnek.

Csütörtök: A Dreyfus-per. (Másodszer. B. bérlet 7. Ssz. 37.)

Péntek: A Dreyfus-per. (Harmadszer. A. bérlet 8. Ssz. 38.)

Szombat: Lehullott a rezgő nyárfa. (Operett-ujdonság, először. Karacsony, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász. 7. premier-bérlet Ssz. 39.)

Vasárnap d. u. 6 órakor: Huzd rá cigány. (Operett ujdonság, mérsékelt helyárrakkal. Kondor, Kaszab, Betegh, Nádor, Tompa és Ihász.)

Vasárnap este fél 9-kor: Lehullott a rezgő nyárfa. (Másodszer. B. bérlet 8. Ssz. 41.)

Hétfő: Lehullott a rezgő nyárfa. (Harmadszer. A. bérlet 9. Ssz. 42.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Csütörtök, péntek, szombat 4 és 6 órakor, vasárnap fél 3 és 4 órakor nagyszabású kettős műsor: I. Zane Grey szenzációs regénye, Az élet diadala. Wild-west történet 7 felvonásban, a főszerepekben: Nancy Caroll és Jack Holt. II. A vörös boszorkány. Kalandor történet 7 felvonásban, a főszerepekben: Clara Bow és Richard Arlen. Helyárrak valameny nyi előadás alkalmával 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI
CSÜTÖRTÖK, OKT. 30.

Bukarest. 12: Grammfón. — 12.30: Hírek, időjárás, időjelzés. 12.50: Grammfón. 16: Zenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Időjelzés. 17.30: Zenekar. — 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. — 20: Szimfónikus hangv. Wagner: Bolygó hollandi, Mozart: D-moll zongora- és zenekari verseny. Wagner: Trisztán és Izolda. Grieg: II. Peer Gynt szvit. 21.40: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: A Rékai Miklós szalózenekar hangversenye. Kálmán: A cirkszhercegnő. Strauss: Kék Duna. — Jarnefeld: Preludium. Boccherini: Menuett. Eisemann—Szilágyi: Szabad-e még. Grósz—Varga: Szívem ne fuss egy szív után. Zerkovits: Mélabus. Doucet: Chicken Pie.

12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2.30: Hírek. 4: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadásai.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

5.10: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Kelemen Imre dr., m. kir. gazdasági főintéző: „Magyarország babtermelésének és értékesítésének jelentősége és megszervezése”.

5.40: Csóka Béla magyar nótákat énekel Bura Károly és cigányzenekarának kíséretével.

6.30: Angol nyelvoktatás. 7: Ernst Hackel németnyelvű előadása.

7.30: Előadás a Studióból. Carmela. 8.30: Dorothy Moulton angol énekesnő hangversenye.

10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd: Fejes szalózenekar és Ostende tangó és jazzband.

Bécs. 19.35: Dostal zenekar. Rossini Szevillai nyitány. Strauss: Északtengeri képek. Urbach: Weber ábránd. Moszkovszkij: Spanyol táncok. Hellmesberger: Az álomtáncosnő. Kálmán Cigányprimás.

Berlin. 20.05: Derius kardalok. Breslau. 20.30: Filharmonikus hangverseny. Reger, Mendelssohn művei.

Stuttgart. 20: Filharmonikus hangverseny. Randel, Bach, Mozart művei. Varsó. 22.15: Hegedűjáték.

Kattovic. 22.15: Szólisták hangv. Poznan. 20.30: Szólisták hangv.

Riga. 19.03: Népszerű zene. Prága. 20: Filharmonikus hangv.

Pozsony. 18: Rádiózenekar. Milánó. 21: Massenet: Manon című operája.

Róma. 20.35: Ranzato: A csengetyűk országa c. operája.

Osló. 22.35: Rádiózenekar. Toulouse. 19.55: Grammfón.

Belgrád. 22.45: Balalajkazene.

PÉNTEK, OKT. 31.

Bukarest. 12: Grammfón. — 12.30: Hírek, időjárás, grammfón. 16: Rádiózenekar. Dron: Indul. — Mozart: Titusz nyitány. S. Strauss: Reggeli levelek. Liszt: Rapszódia. Volkmann: Keringő. Fetras: Offenbach egyveleg. 17: Felolvasás. 17.15: Hírek, időjárás. 17.30: Rádiózenekar. Rimszkij—Korszakov, Rosen, Millöcker, Jirák, Smetana művei.

Budapest. 9.15: Hírek. 10: Református istentisztelet.

11.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

Majd: A rádió házikvartettjének hangversenye.

Közben: Hírek. Majd: A hangverseny folytatása.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek.

4: Thury Mária meséi. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Uj kedvezmény vendégeknek

Ezen nap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 %

Kedvezményt szobaárainkból

10 %

Kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivételével) módunkban van az UJ KELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamaraszínház

Előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel, a kinttel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK SZÁLLODA Budapest

Aszemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltés.)

5: „Emlékezés gróf Tisza István Szász Károly dr. előadása.

5.25: Szalózenekari hangverseny. Dvorák: Humoreszk. Strauss: Egyveleg. Wagner: Tannhauser. Lehár: Arany és ezüst.

6.15: Koch János, a Pénzügyi Központ h. igazgatójának előadása. A takarékoságról.

6.35: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye.

7.10: Katona Lajos dr., a Pénzügyi Központ igazgatójának előadása. Világtakarékossági egyesület.

7.25: A m. kir. Operaház előadásnak ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása.

7.30: A m. kir. Operaház előadásnak közvetítése. Bizet: Carmen.

Az előadás után: Grammfónhangverseny.

Bécs. 21: Donizetti: Szerelmi bálita c. vígoperája.

Berlin. 20.30: Részletközvetítés a lümbözü színházról.

Breslau. 21.25: Dalok. Frankfurt, Stuttgart. 20: Lortzing

A két lövész c. vígoperája. Köln. 21.05: Rádiózenekar. Beethoven, Mendelssohn, Humperdinck

Strauss, Wetzler, Wagner művei. Varsó, Kattovic, Poznan. 20.15: Filharmonikus hangv. Brahms, Stravinskij művei.

Milánó. 20.40: Szimfónikus hangverseny. Beethoven: Leonora nyitány. Grieg: Zongoraverseny. Bossi: Assi

ro király. Respighi: Botticelli képe. Rossini: Az olasz nő Algirban.

Róma. 20.35: Opera és egy szimfonikus szvit.

Pozsony. 19.35: Grammfón. Brinn. 19.20: Hangv. — Nicola

Windsori vig. nök. Lortzing: Balu Mendelssohn: Capriccio. — Hump

dinek: Janesi és Juliska. Weber: F. hívás keringőre.

Osló. Filharmonikus hangv. Ba Brandenburgi verseny. Schubert: m

oll szimfónia. Grieg: Lírai szvit. Wagner: Parsifal. — 22.05: Norv

dalok. Toulouse. 21.55: Dalok. 24: Katon

zene. Belgrád. 20.30: Kamarazene. 21.3

Jugoszláv dalok.

Aprohirdetés

Szörme bundákat 3500 és szörme lérook 350 lejtől kaphatók, V. Jánky, tér 22. Udvar.

Szuterin helyiség száraz, világos négyzetmétert meghaladó területtel Piata Unirii 20. sz., a bank helyisége alatt azonnalra kiadó. Étekezéshez ugyanott.

Köser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás. vaj és tejeműek saját készítményével Schwartz Ignácé.

Phönix

Életbiztosító Társaság

Alapított 1882. évben.

Központi vezérigazgatóság: WIEN

Romániai igazgatóság: București, Bulev. Elisabeta No. 16.

Erdélyrészi Ellenőrző Iroda: Cluj, Str. Nicolae Iorga 16.

Bukovinai és besszarábiai vezérképviselő: CERNÁUTI, Str. Reg. Ferdinand 1.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

A „PHÖNIX” kedvezményes szerződést kötött a K. K. L. jeruzsálemi főirodájával, a Makkabi Világszövetséggel, a Mizrahi több országos szervezetével, a WIZO Zsidó Nők Világszövetségével és még több nagy zsidó testülettel

Vezérügynökségek: Arad, Braşov, Bucureşti, Cluj, Cernăuţi, Chişinău, Medias, Oradea, Sătmăş, Sibiu, Târgu-Mureş, Timişoara.

Gyermek, járadék és nyugdíjbiztosítás: Legmodernebb kombinációk és méltányos díjtételek az életbiztosítás minden ágában. A vezérügynökségek díjtalanul adnak pontos kalkulációt és mindennemű felvilágosítást biztosítási ügyekben.

„Steaua Romaniei”

Román Biztosító Társaság (a Phönix koncernjében)

Bucureşti, Bulev. Elisabeta 10 sz.

Erdélyrészi főigazgatóság: Braşov, Kapu-utca 65 szám.

Tűz-, üveg- és betörés-, élet-, szavatossági, automobili-, géptörés-, szállítvány-élet és népbiztosítás.

Előnyös díjtételek, modern feltételek. Képviseletek az egész országban

XIII EVF
Cluj—K
október
5691 EV

Az Uj Kelet
és bánati z
n

Cikkeink ut
forrás megj

Kéziratokat
és megörzésül

Államp
re

Vannak kétsé
gok, amelyeket
igazságtalanság
közvetlen érde
nak ellaposítan
zobb és legfor
keresztül járat
térő rimek, épp
mételtsé igazsá
ká válnak, az
azok, akik ninc
benne, végül is
a nyomorúsága
lataikat.

Nem tudnók
dani, hogy az á
reviziójával k
cikket, beszám
Ha ezek a cikk
igazságtalansá
venedni: egy v
telne ki belőlük
dalmaskodni tu
és nemforódóm
bástyáin.

Nincs talán
pában, ahol am
hozottott ember
keserü kenyerét
Itt született, évt
rek százai és e
tatva évek óta
bizonytalanságn
törvényhozásá
zásai erre itélté
megítelni, vagy
módunkban m
szempontok és
készítetik az ille
hogy az államp
káoszában végre

Tudjuk, hog
zünk az államp
legújabb sütetü
Tudjuk és még
minthogy uira
juk: a még mit
sági revizió ne
gára. A retter
még az államp
ban lévő polgá
naponta foszta
vajjon mi lehet
a mai élet telj
és anarehiájába
sári jog horzo
mindennapi éle

Az uralmon
mányférfiai má
biztosítottak be
állampolgársá
leközelebbi ille
ják hozni. Az
nyitott meg és
polgársági törv
is csak az igér
ja, hogy átlép
Valóban a mi r
az elhangzott n
mindenesetre n
danánk arról, h
tartsuk ezt a k
intézésre váró
ponta az életür
alkozunk eler
ség. Mi örvend
problémák köz
törvény revizió
ször találkoznu
oknál fogva, h